

Gezonde werkplekken – Onderscheidingen voor goede praktijken 2023-2025 CASESTUDY

Gedigitaliseerde preventieve medische dossiers voor werknemers in de bouw- en infrastructuursector

EERVOLLE
VERMELDING

ORGANISATIE/ONDERNEMING

Volandis (in samenwerking met FIQAS)

LAND

Nederland

SECTOR

Bouw en infrastructuur

TAKEN

Het verlenen van diensten ter ondersteuning van preventieve zorg voor werknemers in de bouw- en infrastructuursector.

Inleiding tot de casestudy

Volandis is een Nederlandse non-profitorganisatie die bij de collectieve arbeidsovereenkomst Bouw & Infra van 13 juni 2015 is opgericht en diensten verleent ter ondersteuning van de preventieve zorg voor individuele werknemers. Volandis heeft het Preventiezorgportaal ontwikkeld, een centraal loket voor toegang tot de medische dossiers van werknemers in de bouw- en infrastructuursector. Hierdoor kunnen artsen, arbodiensten en werknemers zelf gemakkelijk en op uniforme wijze toegang krijgen tot de persoonlijke medische dossiers van werknemers en op deze dossiers voortbouwen en ze overdragen.

Achtergrond

Bedrijven in Nederland zijn wettelijk verplicht een periodiek arbeidsgezondheidskundig onderzoek (PAGO) uit te voeren bij werknemers die worden blootgesteld aan risico's op het gebied van veiligheid en gezondheid op het werk (VGW). Volandis is een vooraanstaande sectorale kennis- en adviesorganisatie op dit gebied en organiseert en controleert preventieve zorg op basis van zijn collectieve arbeidsovereenkomst. De organisatie ondersteunt de invoering van preventieve zorg en implementeert samen met partners het sectorale pakket van gepersonaliseerde preventieve zorg voor werknemers. Dit pakket maakt al dertig jaar deel uit van de collectieve arbeidsovereenkomst in de bouw- en infrastructuursector.

Met de oprichting van Volandis hebben de sociale partners in de sector ook de Duurzame Inzetbaarheidsanalyse (Sustainable Employability Analysis, DIA) geïntroduceerd, die het PAGO verder uitbreidt met een reflectiegesprek met werknemers over hun vitaliteit. De DIA richt zich op medische en niet-medische factoren die de duurzame inzetbaarheid van een werknemer kunnen belemmeren. Het doel

hiervan is om VGW-risico's te voorkomen en werknemers in staat te stellen hun eigen duurzame inzetbaarheid te beheren. De DIA resulteert in een persoonlijk medisch verslag – PAGO – en een actieplan met preventieve maatregelen voor de werknemer. De werkgever ontvangt een anoniem bedrijfsrapport van verzamelde PAGO-deelnemers in de mijnVolandis-omgeving.

Met zijn beleid voor preventieve zorg in de bouw- en infrastructuursector, reageert Volandis ook op de oproep van de regering om de zorg te ontlasten en toekomstbestendig te maken.

Vastgestelde problemen

In 2019 had Volandis 21 diensten onder contract op het gebied van veiligheid en gezondheid op het werk, die gezamenlijk 17 verschillende softwarepakketten gebruikten om het PAGO uit te voeren. Zonder een uniforme standaard konden gegevens (medische dossiers) niet van de ene VGW-dienst naar de andere worden overgedragen. Wijzigingen in medische onderzoeken waren tijdrovend en omslachtig.

De grootste uitdaging betrof echter de overdracht van medische dossiers. Werknemers die van baan veranderden en te maken kregen met een andere VGW-dienst, moesten elke keer een nieuwe nulmeting ondergaan, ongeacht hun vorige PAGO. Hetzelfde gebeurde wanneer werkgevers overstapten naar een andere VGW-dienst. Omdat er op de bestaande gegevens niet kon worden voortgebouwd, werd dit een gezondheidsrisico voor werknemers, met name in gevallen van chronische aandoeningen zoals hart- en vaatziekten, longziekten en aandoeningen van het bewegingsapparaat. Daarnaast zorgde het er voor dat Volandis de kwaliteit van de uitvoering en follow-upinterventies van PAGO niet kon waarborgen. Om de doelstelling van de sociale partners in de sector te halen – namelijk dat 80% van de werknemers tegen 2030 in goede gezondheid met pensioen gaat – werd het noodzakelijk om werknemers de verantwoordelijkheid te geven voor hun eigen preventiedossier.

Doelstellingen

De missie is preventie aan te moedigen en werknemers in de sector gezond te houden, zodat er minder ziekteverzuim en minder sociaal-medische problemen zijn. Om dit te vergemakkelijken beoogt Volandis een platform te ontwikkelen dat de toegang tot en de overdracht van medische dossiers van werknemers voor alle belanghebbenden zal stroomlijnen.

Wat is er gedaan en hoe?

Medio 2023 introduceerde Volandis met zijn softwarepartner FIQAS het sectorale Preventiezorgportaal (PZP). Dit is een preventief medisch dossier dat speciaal is ontwikkeld voor werknemers in de bouw- en infrastructuursector. Het portaal bestaat uit twee delen. Bedrijfsartsen, VGW-deskundigen en DIA-adviseurs documenteren hun onderzoeken en bevindingen. Werknemers hebben toegang tot hun PAGO-vragenlijst, resultaten en onderzoeksverslagen, waaronder het DIA-actieplan.

Het PZP is het eerste nationale medische dossier dat de VGW-diensten overstijgt. Het biedt de mogelijkheid om verschillende beroepsspecifieke onderzoeken uit te voeren en te registreren en biedt verschillende functies die VGW-diensten niet hadden gedigitaliseerd.

Wat is er bereikt?

- Sinds medio 2023 hebben Volandis en partners 24 000 werknemers van bouw- en infrastructuurondernemingen een persoonlijk medisch rapport en een DIA-actieplan gegeven.
- Ongeveer 140 000 werknemers van 8 000 bouwondernemingen in heel Nederland krijgen toegang tot hun persoonlijk preventief medisch dossier.

- Het nieuwe PZP-systeem registreert alle bevindingen uit PAGO, DIA en follow-upactiviteiten in het medisch dossier van een werknemer, dat ten minste veertig jaar moet worden bewaard.
- Wanneer een werknemer van bedrijf of VGW-dienst verandert, kan toekomstig onderzoek voortbouwen op de reeds beschikbare informatie, aangezien artsen en verschillende VGW-diensten met toestemming van de werknemer toegang kunnen krijgen tot het dossier van de werknemer.
- Artsen en VGW-professionals profiteren van betere toegang tot medische informatie, volledigheid van gegevens, uniformiteit in werkmethoden, verbetering van de diagnostiek en duidelijkheid wanneer processen en werkmethoden veranderen.
- Het PZP-systeem stelt artsen en DIA-adviseurs in staat om op soepele wijze de nodige informatie over te dragen voor de uitvoering van een PAGO en het DIA-reflectiegesprek.
- Door specifieke preventieve medische onderzoeken vooraf centraal te registreren, kunnen werkmethoden worden gecontroleerd en kunnen nieuwe onderzoeken en onderzoeksmethoden gemakkelijk door Volandis worden geïmplementeerd.

Succesfactoren

- **Gegevensbewaring** – De gegevens van werknemers blijven levenslang beschikbaar.
- **Onafhankelijkheid** – Organisaties en werknemers zijn niet langer afhankelijk van één enkele VGW-dienst, aangezien elke VGW-dienst of arts met toestemming van de werknemer toegang kan krijgen tot bestaande informatie.
- **Uniformiteit** – Volandis ontwikkelt medische onderzoeken naar specifieke beroepsrisico's en vroegtijdige opsporing van gezondheidsschade. Deze onderzoeken worden nu in het PZP voorbereid en op gestandaardiseerde wijze uitgevoerd door VGW-diensten.
- **Kwaliteit** – Doordat VGW-diensten dezelfde apparatuur gebruiken, die is gekoppeld aan het PZP, zijn de resultaten betrouwbaarder.
- **Gegevensanalyse** – Het bovenstaande stelt Volandis in staat om betrouwbaar wetenschappelijk onderzoek uit te voeren, dat kan worden gebruikt om werkgerelateerde ziekten en ziekteverzuim te voorkomen.

© Volandis

Overdraagbaarheid

De aanpak is overdraagbaar naar andere sectoren, maar vergt aanzienlijke financiële toezeggingen. Belanghebbenden in Nederland hebben al belangstelling getoond om het PZP beschikbaar te stellen voor werknemers in andere sectoren.

Kosten en baten

Kosten

De sociale partners in de sector hebben aanvankelijk 2,1 miljoen EUR geïnvesteerd om het PZP-systeem te ontwikkelen, te bouwen en operationeel te maken. In 2025 zal nog eens 700 000 EUR worden toegewezen voor verdere ontwikkeling en optimalisering.

Baten

- In 2024 leidde het PZP systeem tot een sectorbrede toename van de werknemersparticipatie van 27 % naar 31 %.
- De kwaliteit van PAGO's en DIA's is aanzienlijk toegenomen. Dit zal naar verwachting leiden tot minder uitval en ziekteverzuim bij werknemers.
- Verwacht wordt dat het aantal belanghebbenden zal toenemen met de opname van andere sectoren in het PZP.

© Volandis

Belangrijkste kenmerken van dit voorbeeld van goede praktijken

- Ongeacht voor welk bedrijf een werknemer werkt, is er op één plek informatie over zijn of haar gezondheid en veiligheid beschikbaar, die zowel betrekking heeft op preventieve gezondheid als op duurzame inzetbaarheid.
- Gezien het grote aantal werknemers en het hoge risiconiveau in de bouwsector is de potentiële impact naar schatting groot.

Meer informatie

Meer informatie is te vinden op:

<https://www.volandis.nl/>

Ongeacht voor welk bedrijf een werknemer werkt, is er op één plek informatie over zijn of haar gezondheid en veiligheid beschikbaar, die zowel betrekking heeft op preventieve gezondheid als op duurzame inzetbaarheid.